

DEFA

ELEVER PÅ GYMNASIER LUKKET FOR OPTAG I 2022

Rapport

Udarbejdet af:

Kristian Thor Jakobsen, cheføkonom

Udgivet marts 2022

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	7
Elever på stx	11
Elever på gymnasierne lukket for optag	14
Fuldførelse, karakterer og trivsel	18
Bilag	25

01

Baggrund

Baggrund

I 2021 blev der indgået en politisk aftale om, hvordan elever til de gymnasiale uddannelser bliver fordelt på en ny måde på de enkelte uddannelsesinstitutioner. Den nye fordelingsmåde for elever træder i kraft i 2023 og inddeler i praksis de gymnasiale uddannelsesinstitutioner i to forskellige typer af zoner, nemlig afstands-zoner og fordelingszoner. Formålet med den nye praksis er således også todelt. På den ene side vil man med aftalen bremse en tendens til, at flere gymnasier i de større byer oplever social polarisering og etnisk opdeling. På den anden side vil man med aftalen også holde en hånd under uddannelsesinstitutioner i mindre byer, der oplever faldende elevtal på baggrund af mindre ungdomsårgange og større søgning mod de større byer.

Afstandszoner minder en del om den nuværende fordelingsmodel, der ser på afstand fra elevens bopæl til den søgte uddannelsesinstitution. Omvendt vil det ikke længere være afstanden eller transporttiden, der er afgørende i fordelingszonerne i de større byer, men derimod hvordan eleverne fordeler sig rent socioøkonomisk på de enkelte institutioner. Konkret bliver antallet af pladser på det enkelte gymnasium opdelt i tre grupper baseret på forældrebaggrund, nærmere bestemt forældrenes indkomstniveau. Antallet i hver gruppe vil blive fastsat således, at det afspejler elevgrundlaget i hele zonen. Altså skal fx andelen af elever med forældre med en relativt lav indkomst være den samme på tværs af skolerne i den enkelte fordelingszone.

Aftalen om de nye fordelingsregler hviler bl.a. på anbefalinger og konklusioner fra den ekspertgruppe, der så på netop elevsammensætningen på de gymnasiale uddannelser i 2020. I den endelige rapport blev det bl.a. vist, at antallet af stx-ansøgere falder mest på stx-afdelinger med en stor andel af elever af udenlandsk herkomst (Børne- og Undervisningsministeriet, 2020). Og at elever af udenlandsk herkomst i højere grad end elever af dansk herkomst, søger stx-gymnasier, som har en stor andel af elever af udenlandsk herkomst, og at dette ikke alene skyldes forskelle i, hvordan elever af udenlandsk henholdsvis dansk herkomst er bosat.

Samtidig kunne man dog ikke finde en entydig sammenhæng, hvor andelen af elever af udenlandsk herkomst eller fra lavindkomstgruppen påvirker fuldførelsen eller frafaldet for den enkelte elev på den pågældende skole.

Så på den ene side blev det konkluderet, at søgningen til de gymnasiale uddannelser kan blive påvirket af sammensætningen af elever på den enkelte skole. På den anden side betyder det ikke noget entydigt for elevernes faglige resultater, hvordan eleverne er sammensat på den enkelte skole.

En del af aftalen om en ny fordeling af elever træder dog allerede i kraft i år, da den også indeholder en aftale om at lukke for optaget af nye elever i 2022 på de gymnasier, der har oplevet en tendens til mere skæv elevfordeling og færre ansøgere. Kriterierne for, at en skole bliver lukket for optag, er, at den ligger i en fordelingszone, og at den har oplevet:

- Fald i (estimeret) søgning som førsteprioritet i perioden 2016-2020 på mindst 20 pct.
- Skæv elevsammensætning baseret på forældreindkomst, hvor grænsen sættes ved mindst 40 pct. fra lavindkomstgruppen
- Ikke at have haft en stigning i (estimeret) søgning fra 2019-2020 på mere end 50 pct.

Ud fra disse kriterier har seks institutioner fået lukket for deres optag til fortrinsvis deres stx-linje, men også til hf og hhx. De seks institutioner og de respektive linjer er:

- Herlev Gymnasium & HF, hf
- Herlev Gymnasium & HF, stx
- Hvidovre Gymnasium & HF, stx
- Høje-Taastrup Gymnasium, stx
- NEXT – Sydkysten Gymnasium, hhx
- NEXT – Sydkysten Gymnasium, stx
- Viby Gymnasium, stx
- AARHUS GYMNASIUM, Tilst, hf
- AARHUS GYMNASIUM, Tilst, stx.

Institutionerne får med aftalen et særtilskud som kompensation for de tabte taxameterindtægter, så gymnasi-erne ikke skal afskedige lærere og tilpasse bygningskapacitet for en kort periode. Der udbetales særtilskud på i alt 139,3 mio. kr., der skal understøtte en ny start på skolerne (Børne- og Undervisningsministeriet, 2021a).

Denne analyse ser nærmere på de seks institutioner ift. både deres tilgang af nye elever og elevernes præstationer, når det kommer til fuldførelse, karakterer og trivsel. De seks institutioner bliver sammenlignet med de øvrige gymnasiale uddannelsesinstitutioner for at se, hvor meget de seks udvalgte gymnasier faktisk adskiller sig fra resten af institutionerne. Givet, at det primært er stx-linjer, der er blevet lukket for optag, ser denne analyse også udelukkende på eleverne på stx-linjer på tværs af uddannelsesinstitutionerne.

Hovedkonklusioner:

- Andelen af nye stx-elever af ikke-vestlig herkomst ligger på 40 pct. eller mere på fem af de seks gymnasier lukket for optag i 2022. Alle seks gymnasier har dog oplevet en faldende andel siden 2016. I snit har de seks gymnasier haft en reduktion på lige knap 25 pct., hvad angår andelen af nye elever af ikke-vestlig herkomst.
- Andelen af elever fra lavindkomstgruppen, altså med forældre med de laveste indkomster, ligger over 50 pct. på fem af de seks gymnasier. Her gælder ikke den samme faldende tendens siden 2016, som der gælder ift. andelen af elever af ikke-vestlig herkomst.
- Antallet af nye elever, der starter på de seks udvalgte skoler, er faldet markant siden 2011. Der er dog væsentlige forskelle skolerne imellem. Målt i pct. har faldet været størst på NEXT – Sydkysten Gymnasium og AARHUS GYMNASIUM, Tilst med fald på 70-85 pct. siden 2011.
- Andelen af nye stx-elever, der fuldfører deres uddannelse senest fire år efter start, er en anelse lavere på de seks udvalgte skoler sammenlignet med andre gymnasier, hvor nye elever af ikke-vestlig herkomst udgjorde mindst 10 pct. i 2015. Blandt de nye elever fra 2016 fuldførte 85 pct. af eleverne færdige med deres uddannelse inden for fire år, mens andelen lå på 89 pct. for de andre gymnasier.
- Det endelige karaktersnit blandt de nye elever, der fuldfører deres uddannelse, har også været lavere for de seks udvalgte gymnasier sammenlignet med de øvrige gymnasier med mindst 10 pct. nye elever af ikke-vestlig herkomst i 2015. I 2016 lå karaktersnittet fx på 6,3 på de udvalgte gymnasier og 7,1 for de øvrige gymnasier med en vis andel af ikke-vestlige elever i 2015.
- Trivselsmæssigt er elevernes vurdering af deres faglige trivsel på de seks gymnasier nogenlunde gennemsnitlig, mens den sociale trivsel ligger i den lave ende for særligt tre af skolerne.

- Hvis vi tager højde for, at fx elever med relativt ressourcetsvage forældre også i mindre grad fuldfører deres uddannelse, opnår lavere karaktersnit og har dårligere trivsel, tegner der sig et billede af, at eleverne på de seks gymnasier ikke klarer sig systematisk dårligere end elever på mange andre gymnasier. Fx ligger fire af de seks gymnasier i den bedste fjerdedel, hvis vi ser på elevernes karaktersnit holdt op imod det forventede niveau ud fra elevernes baggrundskarakteristika.

Implikationer:

Først og fremmest er det klart problematisk for alle gymnasier at opleve en stærkt faldende søgning og deraf følgende faldende optag, som det er gældende for fx de seks gymnasier, der har fået lukket for optag i 2022. Det udfordrer det enkelte gymnasiums økonomi og er formentlig i hvert fald til dels selvforstærkende ift., at flere og flere unge fravælger sådanne skoler.

Omvendt står det også klart ud fra denne analyse, at det er svært at få øje på, at de seks gymnasier, der har fået lukket for optag, klarer sig systematisk dårligere end mange andre gymnasier. Elevernes karaktersnit og fuldførelse på de seks gymnasier som udgangspunkt ligger i den lavere ende, men hvis man tager højde for elevernes baggrundskarakteristika, ser det knap så slemt ud. Dette ligger også i sin forlængelse af slutrapporten fra ekspertgruppen om fordeling af gymnasieelever, der heller ikke kunne dokumentere, at elever på gymnasier med en meget skæv elevfordeling klarede sig systematisk dårligere end andre gymnasieelever.

Derfor er det svært at bruge de seks gymnasiers resultater ift. fuldførelse, karaktersnit og trivsel som den primære årsag til, at netop disse seks skoler har fået lukket for deres optag et enkelt år. Det efterlader en skæv elevfordeling i sig selv og det faldende optag som de mest åbenlyse begrundelser. Men spørgsmålet er så, om lige netop et lukket optag et enkelt år vil bidrage til at løse problemerne med elevfordeling og optag i de følgende år. Selve tillægsaftalen om det midlertidigt lukkede optag indeholder i hvert fald ikke nogen direkte forslag eller initiativer, der kan være med til at ændre på tendensen for de seks skoler.

Tillægsaftalen indeholder dog en økonomisk kompensation, så de seks udvalgte skoler ikke er nødsaget til at afskedige undervisere mv. i direkte forlængelse af det lukkede optag. Det åbner selvfølgelig mulighed for udvidet brug af fx tolærerordninger mv. for de tilbageblivende årgange. Men sådanne tiltag virker måske mere oplagte, hvis skolerne havde fået lukket for optaget grundet fx faglige udfordringer.

Omvendt kunne man også forestille sig, at en manglende årgang i tre år vil påvirke bl.a. det sociale fællesskab for de tilbageblivende årgange, hvilket man i sidste ende kunne frygte, også ville gå ud over fx fuldførelse. Og hvordan vil nye elever i det følgende år reagere, når optaget igen bliver åbnet for de seks institutioner? Vil udsigten til at gå på en skole med en manglende årgang muligvis påvirke søgningen i mere negativ retning end de mulige initiativer, som skolerne vil kunne nå at sætte i søen i år for at øge søgningen?

Og i 2023 løser de nye fordelingsregler i hvert fald det grundlæggende problem med faldende optag og skæv elevfordeling for skolerne, da den nye fordelingsmodel netop sikrer, at eleverne bliver fordelt ligeligt ift. deres socioøkonomiske status. Men hvis søgningen til de seks gymnasier ikke har ændret sig i en positiv retning, vil den nye fordelingsmodel stadig ikke løse, at en væsentlig del af eleverne på gymnasier med lav søgning vil være elever, der ikke har søgt det pågældende gymnasium som førsteprioritet eller slet ikke har søgt det.

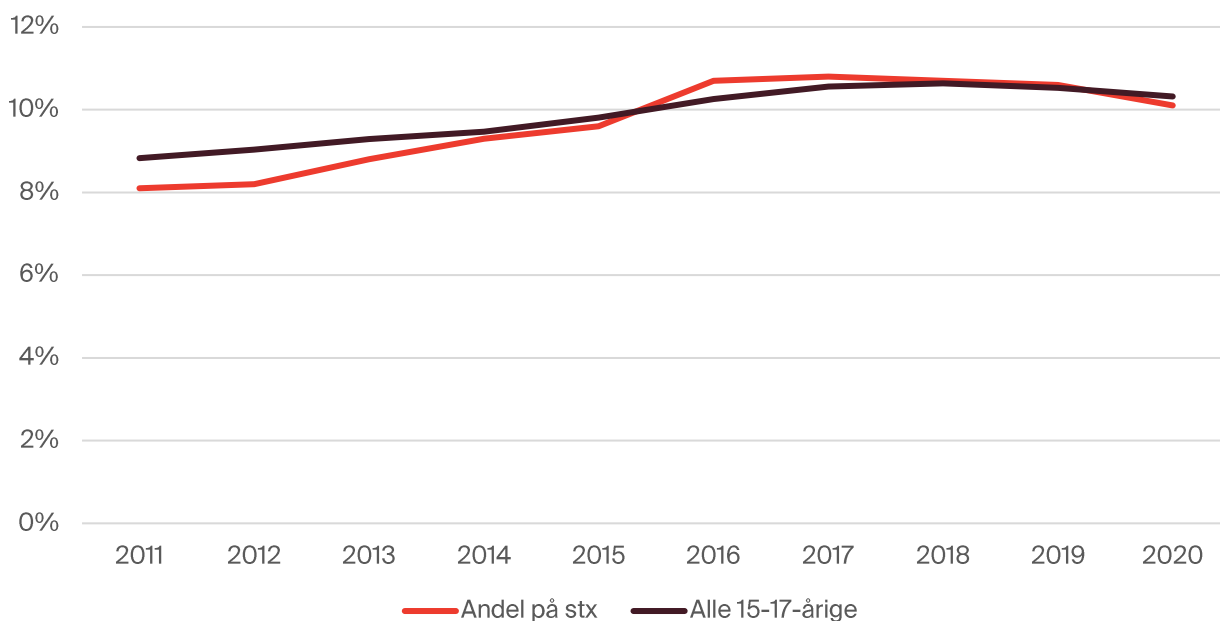
02

Elever på stx

Elever på stx

Andelen af unge af ikke-vestlig herkomst blandt alle nye elever på stx er over de sidste ti år steget fra 8 til 10-11 pct., jf. Figur 1. Det stemmer godt overens med udviklingen i andelen af 15-17-årige af ikke-vestlig herkomst samlet set. Overordnet set udgør unge af ikke-vestlig herkomst altså en større andel af de nye stx-elever, primært fordi der er flere unge af ikke-vestlig herkomst i de seneste årgange, der har søgt ind på stx.

Figur 1 // Andel af nye stx-elever af ikke-vestlig herkomst, 2011-2020

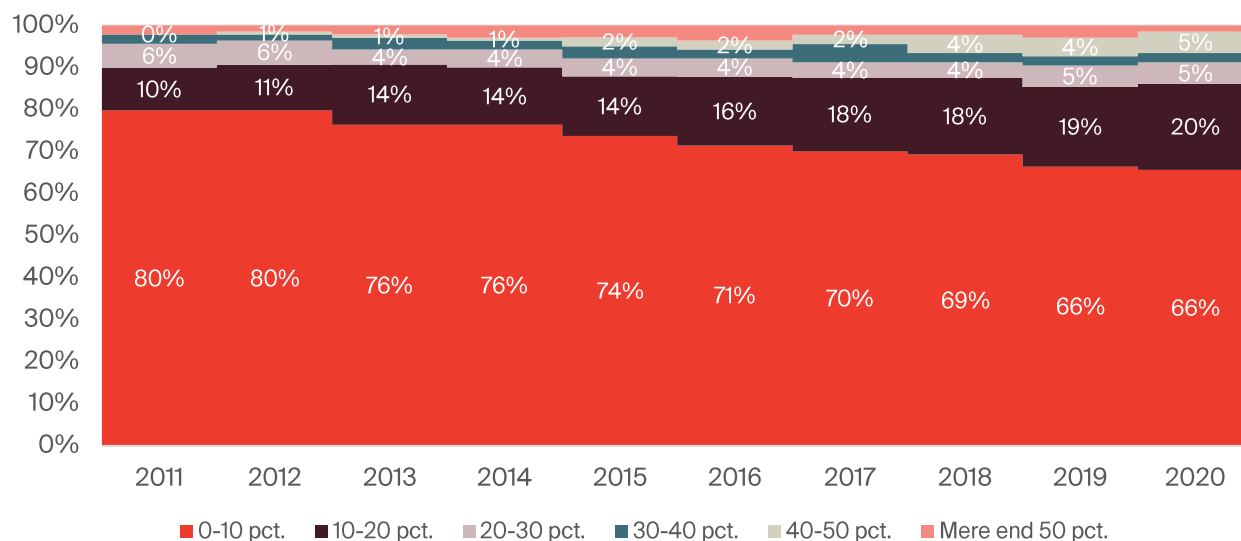

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

I takt med at andelen af nye elever af ikke-vestlig herkomst er steget på stx, er andelen af gymnasier, hvor unge af ikke-vestlig herkomst udgør mindre end 10 pct. af de nye elever, også faldet i årene 2011-2020, jf. Figur 2. I 2011 havde fire ud af fem gymnasier mindre end 10 pct. nye elever ikke-vestlig baggrund. I 2020 var denne andel faldet til to ud af tre.

Til gengæld er andelen af gymnasier med en andel af nye elever af ikke-vestlig herkomst på 10-20 pct. fordoblet fra 10 pct. i 2011 til 20 pct. i 2020. Andelen af gymnasier, hvor unge af ikke-vestlig herkomst udgør mindst 30 pct. af de nye elever, er ligeledes fordoblet fra 4 til 9 pct.

Figur 2 // Uddannelsesinstitutioner fordelt efter andelen af nye stx-elever af ikke-vestlig herkomst, 2011-2020

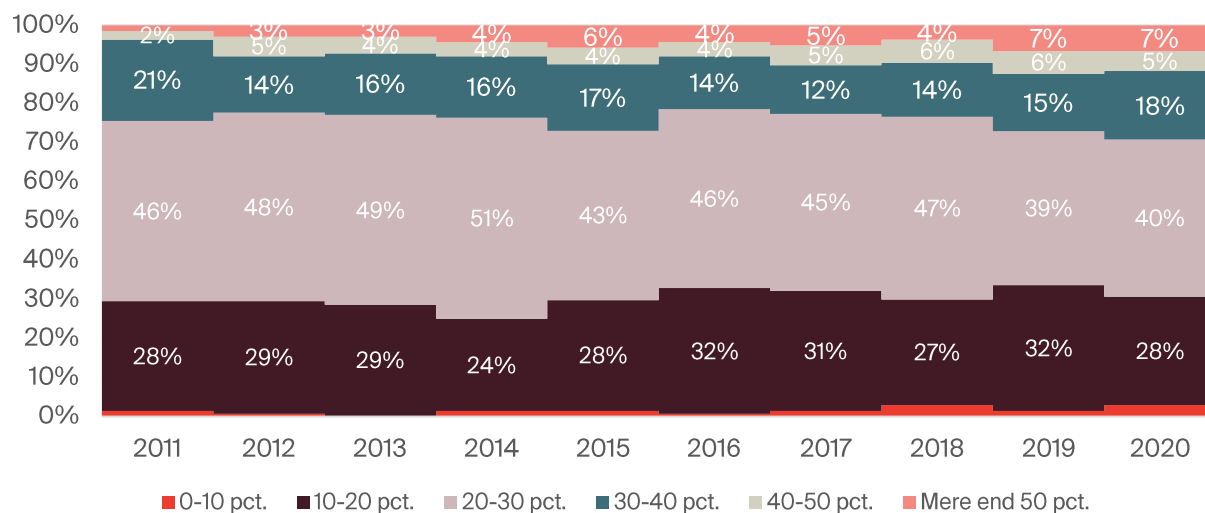

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Hvis vi i stedet ser på andelen af nye elever, der kommer fra lavindkomstgruppen, altså har forældre med de 25 pct. laveste indkomster, er andelen af gymnasier, hvor maksimalt 30 pct. af de nye elever er fra lavindkomstgruppen, faldet fra 75 til 70 pct. siden 2011, jf. Figur 3. Omvendt er andelen af gymnasier, hvor mindst halvdelen af de nye elever er opvokset i lavindkomstgruppen, steget fra godt 1 pct. i 2011 til knap 7 pct. i 2020.

Samlet set er der altså kommet flere gymnasier, hvor andelen af nye elever, der har ikke-vestlig baggrund eller er opvokset i lavindkomstgruppen, udgør en væsentlig del af optaget over de seneste ti år. Men samtidig er det også værd at bemærke, at disse uddannelsesinstitutioner stadigvæk udgør et klart mindretal.

Figur 3 // Uddannelsesinstitutioner fordelt efter andelen af nye stx-elever fra lavindkomstgruppen

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

03

Elever på gymnasierne lukket for optag

Elever på gymnasierne lukket for optag

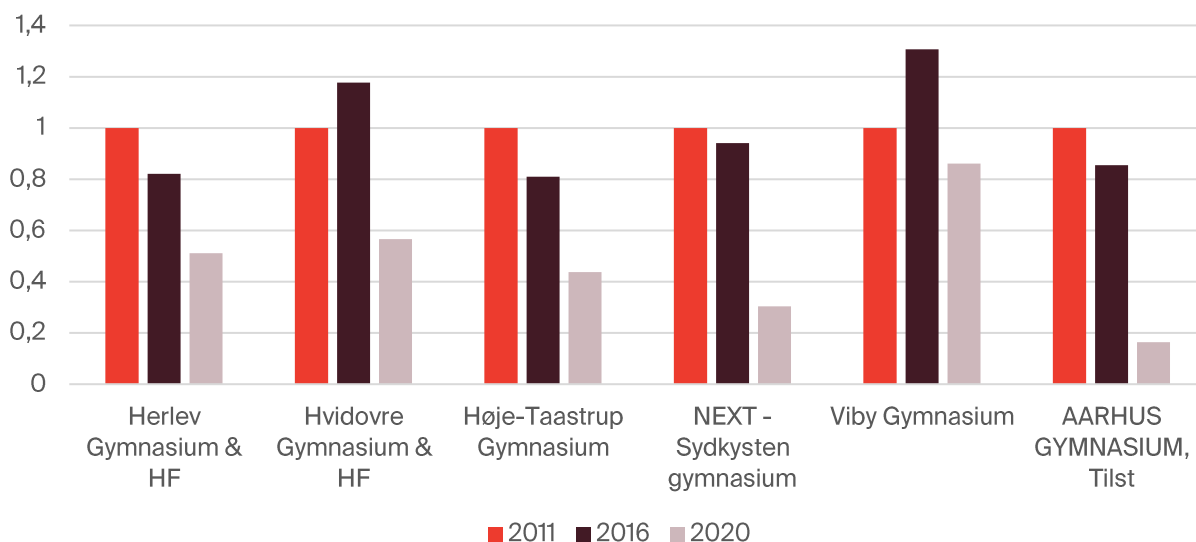
Antallet af nye elever, der er startet på de seks gymnasier lukket for optag, er faldet siden 2011 på alle seks, jf. Figur 4. Målt i pct. har faldet været størst på NEXT – Sydkysten Gymnasium og AARHUS GYMNASIUM, Tilst, hvor antallet af nye elever er faldet med 70-84 pct. siden 2011. I 2020 startede der således kun henholdsvis 31 og 36 nye elever på de to gymnasier. Antallet af førsteprioritetsansøgere til de to gymnasier er samtidig også faldet med 70-80 pct. fra 2016 til 2020 (Børne- og Undervisningsministeriet, 2021b).

På Viby Gymnasium er antallet af nye elever kun faldet knap 15 pct. siden 2011. Her var der dog en markant stigning i antallet af nye elever i årene efter 2011, så der i 2016 startede ca. 30 pct. flere elever end i 2011. Antallet af førsteprioritetsansøgere til gymnasiet er dog faldet med godt 60 pct. i perioden 2016-2020, så optaget er blevet holdt lidt oppe via nye elever, der ikke har søgt gymnasiet som førsteprioritet.

Faldet af nye elever har været relativt størst blandt elever af dansk herkomst på gymnasierne i Herlev og Høje-Taastrup, mens elever af ikke-vestlig herkomst har stået for det største fald på gymnasierne i Hvidovre og Viby. På de to resterende gymnasier er antallet af elever blevet reduceret nogenlunde lige meget, når vi ser på herkomst. Mønstrene går igen, hvis vi opdeler eleverne efter, om de tilhører lavindkomstgruppen eller ej, dog med NEXT – Sydkysten Gymnasium som undtagelsen, der også har oplevet det største fald blandt unge uden for lavindkomstgruppen.

Der er altså ikke noget, der systematisk peger på, at det fx er et fald i optaget af elever af dansk herkomst, der særligt har drevet det generelle fald i optaget på tværs af de seks gymnasier.

Figur 4 // Udvikling i antallet af nye stx-elever på gymnasier lukket for optag, 2011-2020

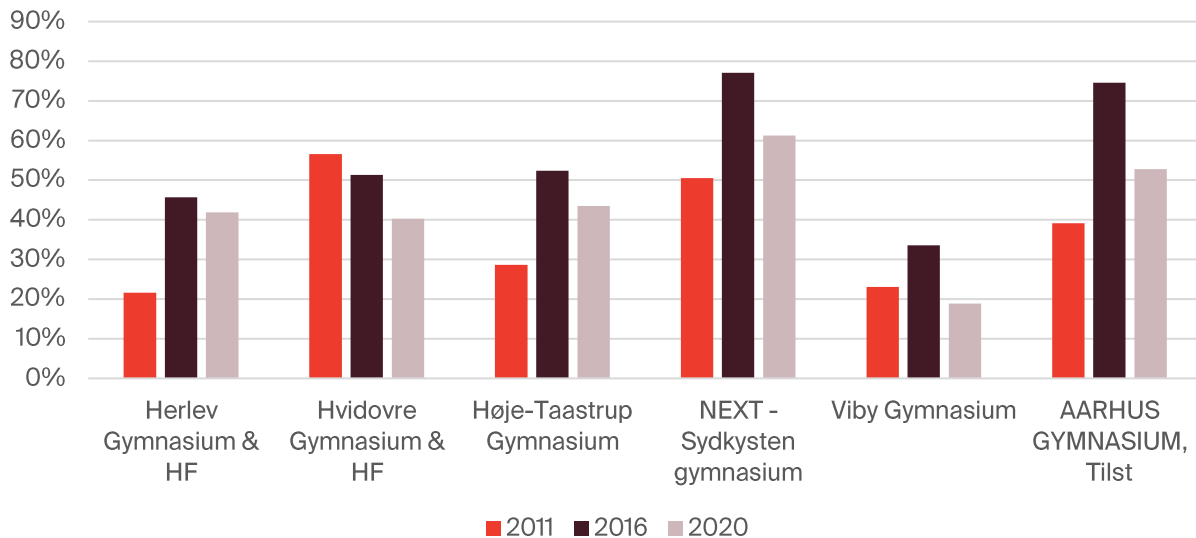
Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Andelen af nye elever af ikke-vestlig herkomst på de seks udvalgte gymnasier har som følge af de forskellige trends i optagetallene også udviklet sig en smule forskelligt, jf. Figur 5. Alle seks gymnasier har dog haft en

faldende andel af nye elever af ikke-vestlig herkomst siden 2016. I snit har de seks gymnasier haft en reduktion på lige knap 25 pct. over de seneste fem år.

Den mest mærkbare reduktion er sket for AARHUS GYMNASIUM, Tilst hvor andelen af nye elever af ikke-vestlig herkomst er faldet fra 75 pct. i 2016 til 53 pct. i 2020. Hvidovre Gymnasium & HF er samtidig det eneste af de seks gymnasier, der har set en faldende andel lige siden 2011.

Figur 5 // Andelen af nye stx-elever af ikke-vestlig herkomst på de enkelte gymnasier lukket for optag i 2022

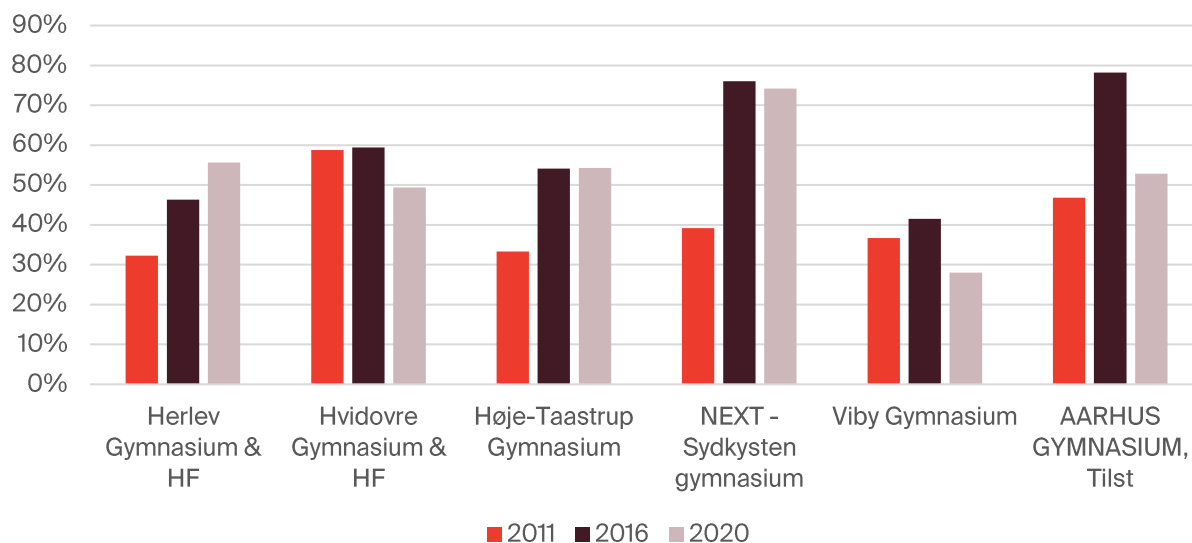

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Hvis vi i stedet ser på andelen af nye elever fra lavindkomstgruppen, er der visse forskelle ift. udviklingen i andelen af nye elever af ikke-vestlig herkomst på de seks gymnasier, jf. Figur 6. Gymnasierne i Aarhus har begge oplevet et relativt markant fald i andelen af nye elever fra lavindkomstgruppen, hvilket stemmer godt overens med udviklingen i deres andel af nye elever af ikke-vestlig herkomst.

Omvendt har tre af de fire øvrige gymnasier ikke oplevet et mærkbart fald i andelen af nye elever fra lavindkomstgruppen fra 2016 til 2020, og gymnasiet i Herlev har ligefrem oplevet, at andelen er steget.

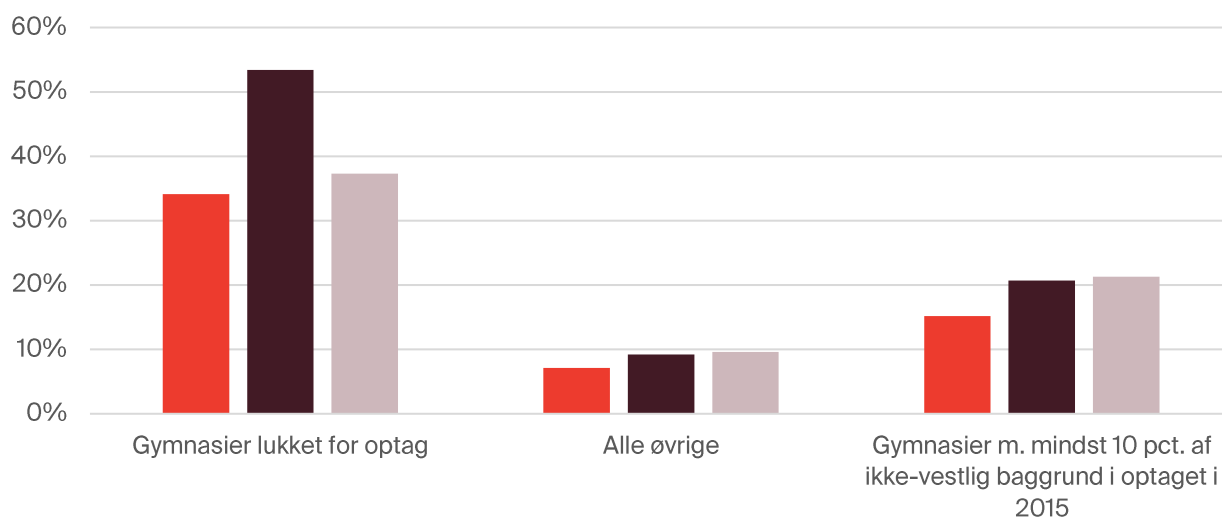
Figur 6 // Andelen af nye stx-elever fra lavindkomstgruppen på de enkelte gymnasier lukket for optag i 2022

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Til sidst sammenholder vi udviklingen i andelen af nye elever af ikke-vestlig herkomst blandt de seks udvalgte gymnasier med de øvrige gymnasier. Her kan vi se, at de øvrige gymnasier har haft en svagt stigende tendens siden 2011, jf. Figur 7. Gymnasier, der havde mindst 10 pct. nye elever af ikke-vestlig herkomst i 2015, har fx oplevet en stigning fra 15 til 21 pct. siden 2011.

Figur 7 // Andelen af nye stx-elever af ikke-vestlig herkomst på gymnasier lukket for optag i 2022 og øvrige, 2011-2020

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Anm.: Gymnasier med mindst 10 pct. nye elever af ikke-vestlig herkomst i 2015 er også inkluderet i "Alle øvrige".

04

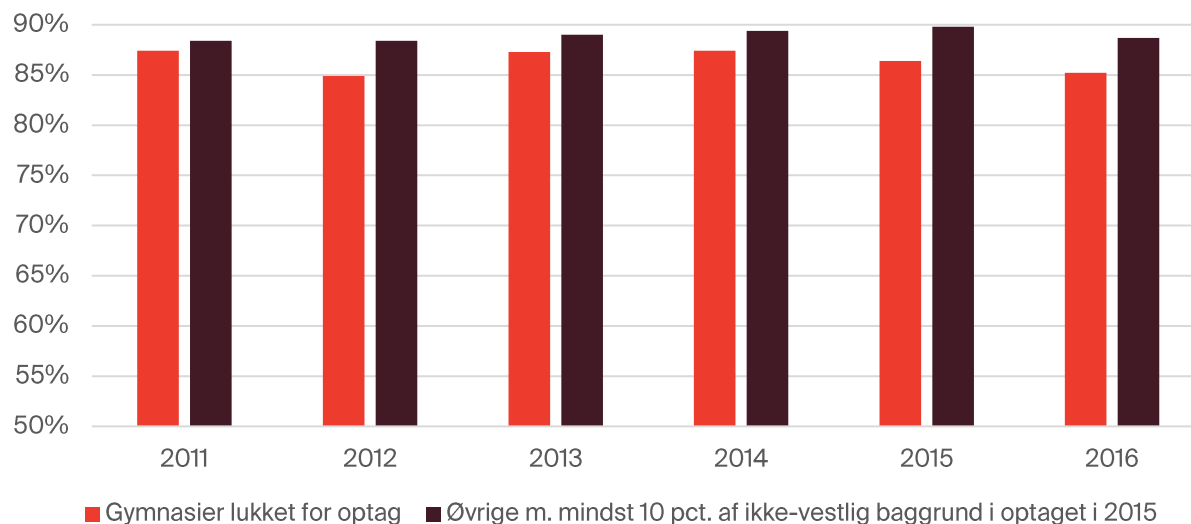
Fuldførelse, karakterer og trivsel

Fuldførelse, karakterer og trivsel

Andelen af nye stx-elever, der fuldfører deres uddannelse senest fire år efter start, er en anelse lavere på de seks udvalgte skoler sammenlignet med andre gymnasier, hvor nye elever af ikke-vestlig herkomst udgjorde mindst 10 pct. i 2015, jf. Figur 8. Blandt de nye elever fra 2016 blev 85 pct. af eleverne færdige med deres uddannelse inden for fire år, mens andelen lå på 89 pct. for de andre gymnasier. Den lavere andel, der fuldfører deres påbegyndte uddannelse, blandt de seks udvalgte gymnasier har været gældende i alle årene fra 2011-2016.

Hvis vi kun ser på andelen, der fuldfører, blandt nye elever af ikke-vestlig herkomst, ligger den mere ens på tværs af de to grupper af gymnasier.¹

Figur 8 // Andelen af stx-elever, der fuldfører uddannelsen senest fire år efter start

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

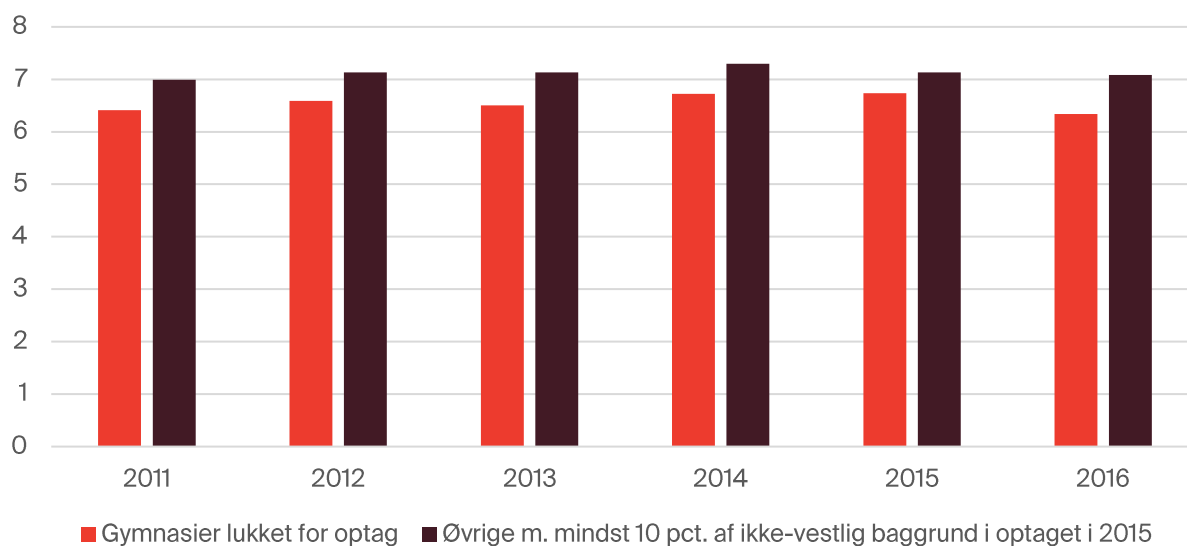
Det endelige karaktersnit blandt de nye elever, der fuldfører deres uddannelse, har også været lavere for de seks udvalgte gymnasier sammenlignet med de øvrige gymnasier med mindst 10 pct. nye elever af ikke-vestlig herkomst i 2015, jf. Figur 9. I 2016 lå karaktersnittet fx på 6,3 på de udvalgte gymnasier og 7,1 på de øvrige gymnasier med en vis andel af ikke-vestlige elever i 2015.

Igen er forskellene lidt mindre mellem de to grupper af gymnasier, hvis vi udelukkende ser på karaktersnittet for elever af ikke-vestlig herkomst. For elever med start i 2016 var forskellen fx kun på 0,2 karakterpoint.²

¹ Se bilaget.

² Se bilaget.

Figur 9 // Karaktersnit for stx-elever fordelt på gymnasietype og start år

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Givet at der er forskel ift., hvordan eleverne på de enkelte gymnasier er sammensat ift. fx køn, herkomst, forældres ressourceniveau mv., kan dette være med til at forklare en del af de forskelle, som vi ser på de seks udvalgte gymnasier ift. andre. De er jo netop udvalgt, fordi deres elever er særligt skævt fordelt ift. elevernes ressourceniveau. Derfor er det også forventeligt, at fx karaktersnittet fra netop disse gymnasier er relativt lavt sammenlignet med andre gymnasier.

Derfor er det også vigtigt at prøve at tage højde for nogle af disse forskelle, når vi sammenligner, hvordan eleverne på de seks udvalgte gymnasier klarer sig ift. andre elever. Børne- og Undervisningsministeriet gør det typisk via de såkaldte socioøkonomiske referencer, når det kommer til karakterer på de gymnasiale uddannelser (Styrelsen for It og Læring, 2020a).

På samme måde opstiller vi en regressionsmodel, der estimerer det forventede udfald på det enkelte gymnasium, hvis vi alene ser på elevernes baggrundskarakteristika. Og dette forventede niveau sammenligner vi så med elevernes faktiske resultater for at se, om eleverne på det enkelte gymnasium klarer sig bedre eller dårligere end forventet. Vi ser dog ikke kun på elevernes karakterer, men bruger modellen til også at se på frafald og trivsel blandt nye elever på gymnasierne.

$$Y_{it} = Elev_i + Forældre_i + \beta_t + \epsilon_i$$

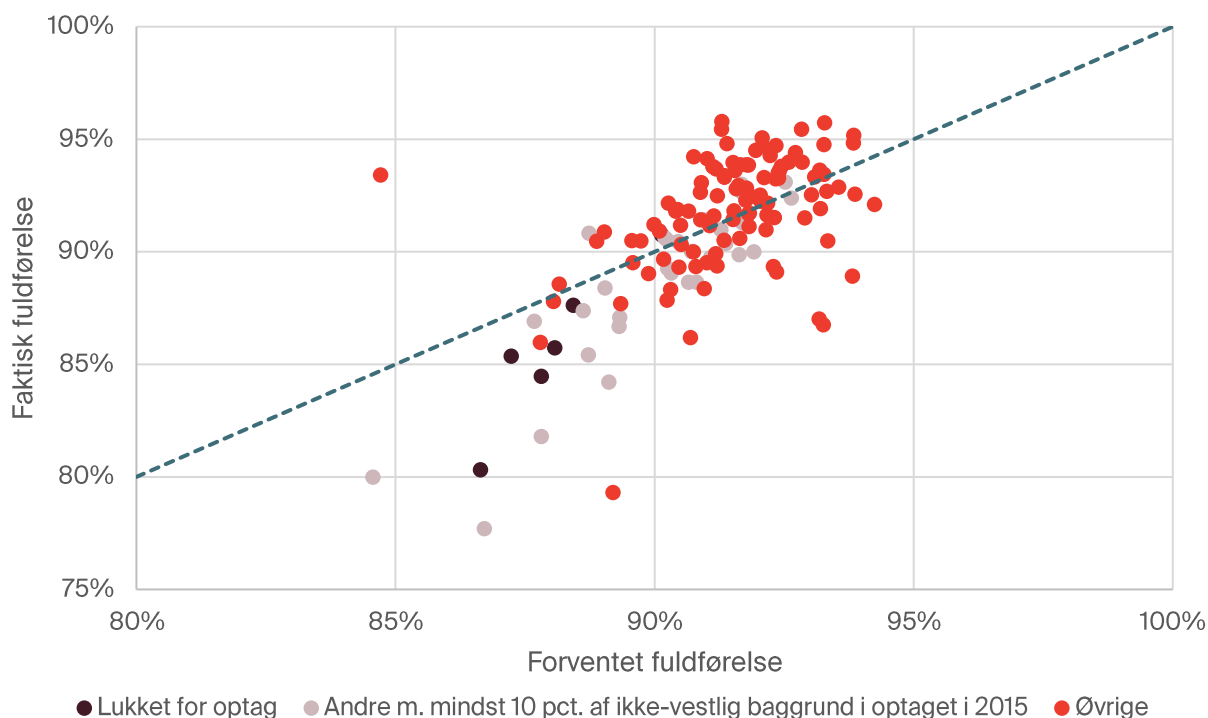
Y er den valgte indikator for, hvordan den enkelte elev klarer sig. Det kan fx være, om eleven fuldfører uddannelsen, eller det opnåede karaktersnit. "Elev" består af variable, der kendetegner den enkelte unge, dvs. fx køn og alder ved start, men også fx den unges karaktersnit fra grundskolen og familiestatus. "Forældre" består af karakteristika for forældrene, fx deres indkomst- og uddannelsesniveau. β består af en kontrolvariabel for den unges pågældende årgang for at tage højde for eventuelle systematiske forskelle i fx karakterer årgangene imellem.

Helt simpelt bruges modellen til at estimere, hvad den enkelte skoles forventede niveau ift. den valgte indikator er. Altså fx givet elevernes karakteristika hvad er så det forventede karaktersnit blandt de elever, der går på den pågældende skole. Dette forventede niveau holder vi op imod de faktiske resultater for eleverne. Så hvis elevernes faktiske karaktersnit er højere end det forventede på en given skole, er det et udtryk for, at disse elever har klaret sig bedre, end hvad vi kan forvente ud fra modellen.

Vi starter med at se på andelen af nye elever, der fuldfører uddannelsen inden for fire år. Denne andel er lavere end forventet ud fra modellen på fire af de seks gymnasier, der er lukket for optag, jf. Figur 10. Det kan ses på, at den enkelte skole (markeret ved en mørk prik) befinder sig under den stiplede linje. Prikkerne over linjen indikerer skoler, hvor fuldførelsen faktisk er højere end forventet.

Der er dog også en række andre gymnasier, der befinder sig på nogenlunde samme niveau som gymnasierne lukket for optag. Altså uden at være blevet lukket. Og mange af de institutioner er karakteriseret ved at have mindst 10 pct. af ikke-vestlig herkomst blandt de nye elever i 2015.

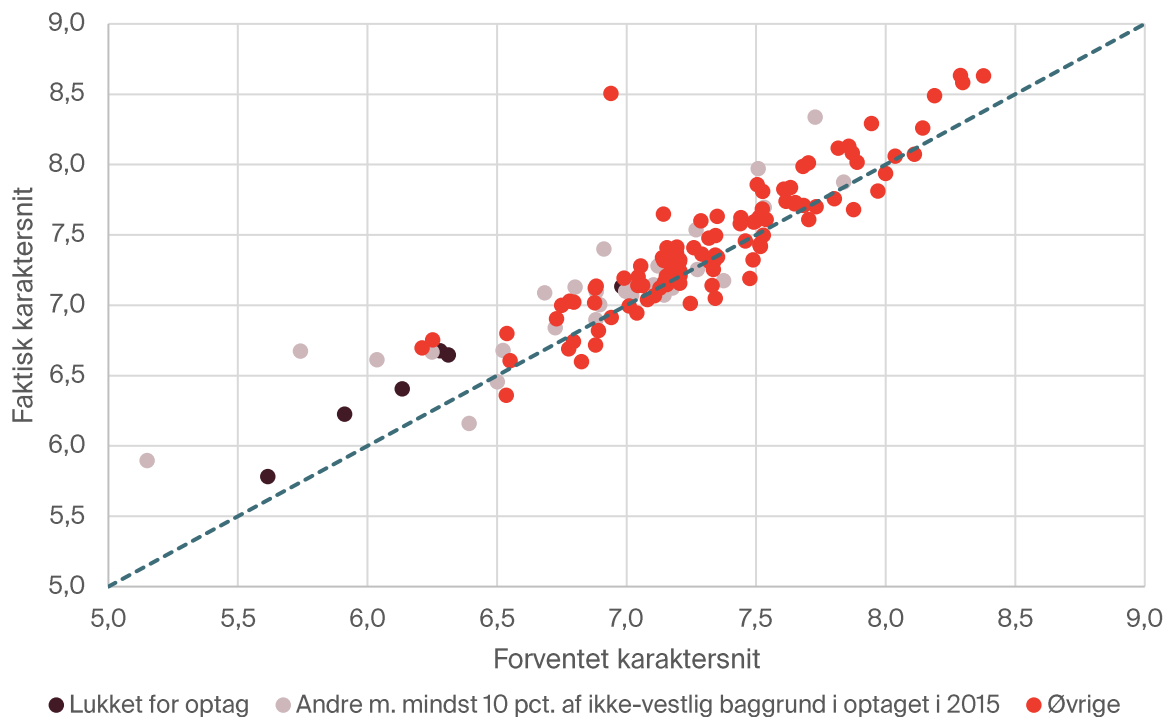
Figur 10 // Faktisk og forventet andel af nye stx-elever, der fuldfører uddannelsen senest fire år efter start, 2011-2016

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Hvis vi ser på elevernes karaktersnit, er karaktersnittet højere end forventet på alle seks udvalgte gymnasier, jf. Figur 11. Det forventede karaktersnit befinder sig dog også i den lave ende for fem af de seks gymnasier, men ligesom ved frafald placerer de udvalgte gymnasier sig nogenlunde som en række andre gymnasier, hvor optaget ikke er blevet lukket.

Figur 11 // Faktisk og forventet karaktersnit senest fire år efter start, 2011-2016

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Vi kan for illustrationens skyld også se på, hvor de seks udvalgte gymnasier placerer sig, hvis vi rangerer alle gymnasierne efter deres placering, når vi sammenholder det faktiske og forventede niveau for henholdsvis frafald og karaktersnit. Den klare svaghed ved denne tilgang er dog, at mange gymnasier ligger meget tæt på hinanden, når vi rangerer dem efter forskellen på det faktiske og det forventede niveau ift. de to udfald. Det gør, at rangeringen af det enkelte gymnasium kan være ret følsom overfor små ændringer.

Herlev Gymnasium & HF er det gymnasium, der rangerer højest blandt de seks udvalgte gymnasier, når vi kigger samlet på henholdsvis fuldførelse og karaktersnit, jf. Tabel 1. Ift. karaktersnittet ligger gymnasiet forventede snit på 6,31, mens det faktisk karaktersnit ligger på 6,65, hvilket indplacerer gymnasiet på en 17. plads, når det kommer til, hvor højt det faktiske karaktersnit er ift. det forventede. Når det kommer til fuldførelse, rangerer gymnasiet som nr. 95. Samlet set placerer det Herlev Gymnasium & HF som nr. 33 ud af 142 gymnasier, altså lige netop i den øverste fjerdedel.

Gymnasierne i Viby, Hvidovre og Høje-Taastrup ligger alle i den øverste halvdel, mens NEXT – Sydvesten gymnasium befinder sig i den nederste fjerdedel.

Tabel 1 // Rangering af de seks gymnasier lukket for optag i 2022 baseret på forholdet mellem deres faktiske og deres forventede niveau

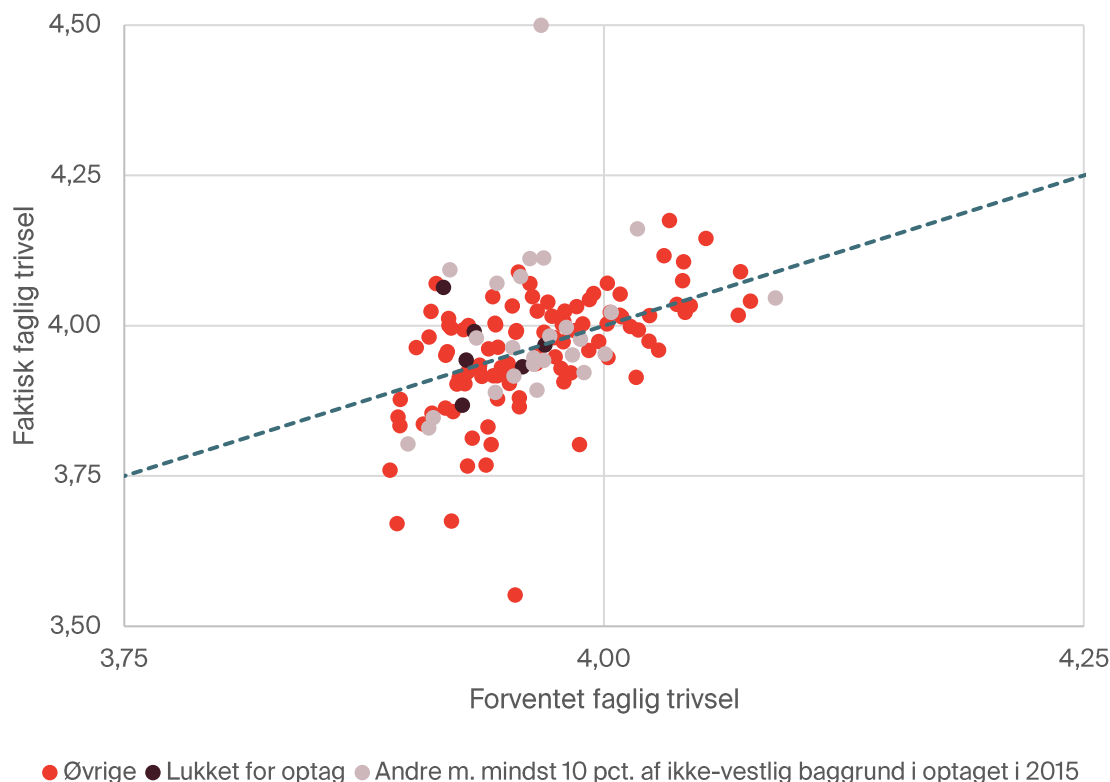
	Fuldførelse	Karaktersnit	Samlet
Herlev Gymnasium & HF	95	17	33
Viby Gymnasium	56	60	38
Hvidovre Gymnasium & HF	116	19	55
Høje-Taastrup Gymnasium	123	13	58
AARHUS GYMNASIUM, Tilst	131	29	93
NEXT – Sydkysten gymnasium	138	51	121

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

På samme vis som for karakterer og fuldførelse bruger vi også den nationale trivselsmåling på gymnasierne til at se, hvordan nye stx-elever trives på den enkelte institution, og holder det op imod det forventede niveau, estimeret på samme måde som ved fuldførelse og karaktersnit. Vi bruger de indikatorer for henholdsvis faglig og social trivsel, som Styrelsen for It og Læring har estimeret (Styrelsen for It og Læring, 2020b).

Forskellene mellem den faktiske og den forventede elevvurdering af deres faglige trivsel er endnu mindre på tværs af gymnasierne, sammenlignet med da vi så på henholdsvis fuldførelse og karaktersnit, jf. Figur 12. På de seks udvalgte gymnasier placerer de sig ikke på nogen systematisk måde ift. på de øvrige gymnasier. Så den faglige trivsel er overordnet set ikke markant anderledes på de seks udvalgte gymnasier sammenlignet med alle andre. Faktisk placerer AARHUS GYMNASIUM, Tilst sig blandt de fem gymnasier, hvor den faglige trivsel er størst ift. det forventede niveau.

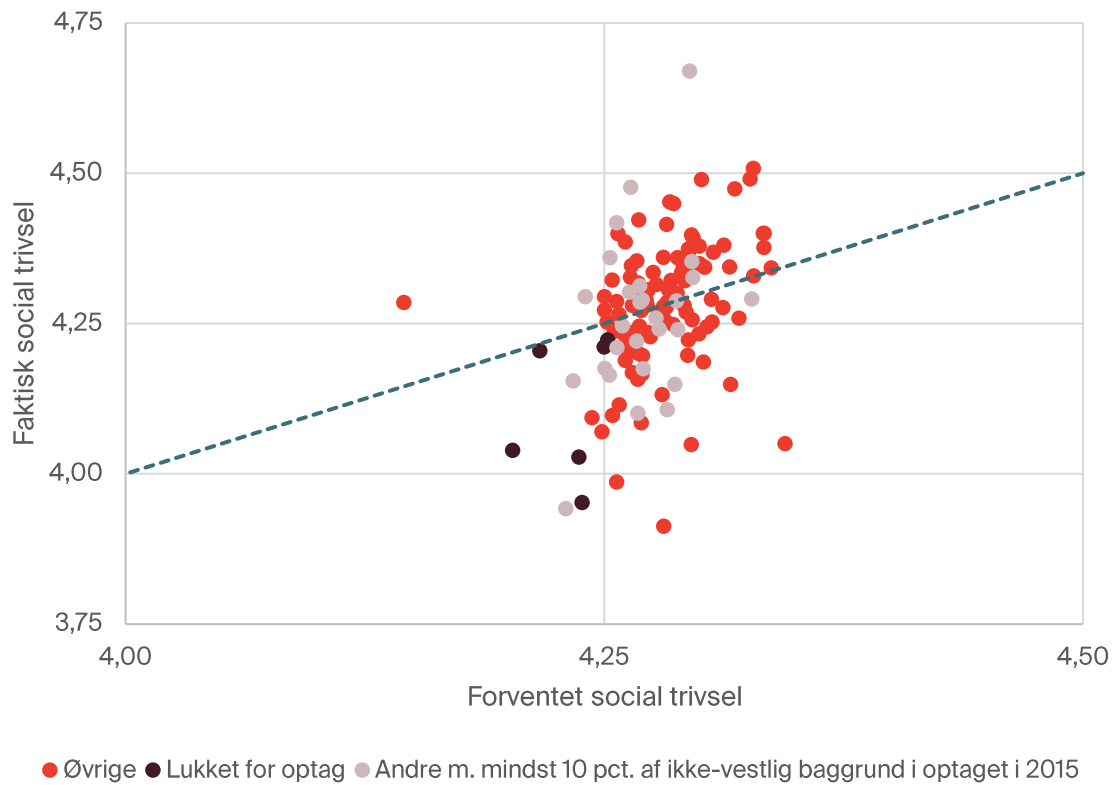
Figur 12 // Faktisk og forventet vurdering af faglig trivsel

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Omvendt ser elevernes vurdering af deres sociale trivsel ud til at være noget lavere end forventet på tre af de seks udvalgte gymnasier, jf. Figur 13. Men igen adskiller de seks udvalgte gymnasier sig heller ikke systematisk fra de øvrige gymnasier, og der er således også en del andre gymnasier, hvor eleverne vurderer deres sociale trivsel noget lavere end forventet.

Figur 13 // Faktisk og forventet vurdering af social trivsel

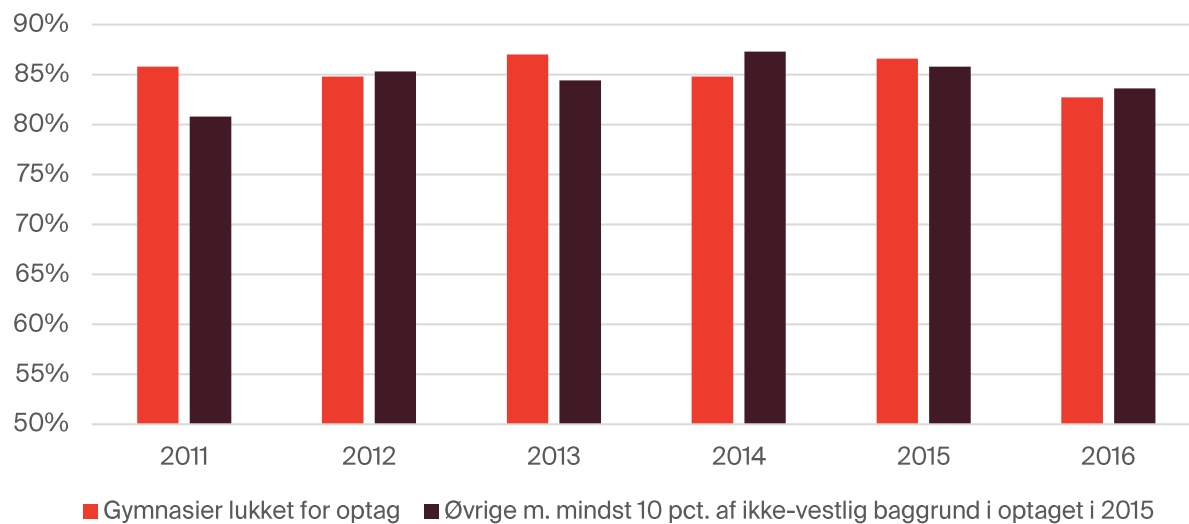
Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

05

Bilag

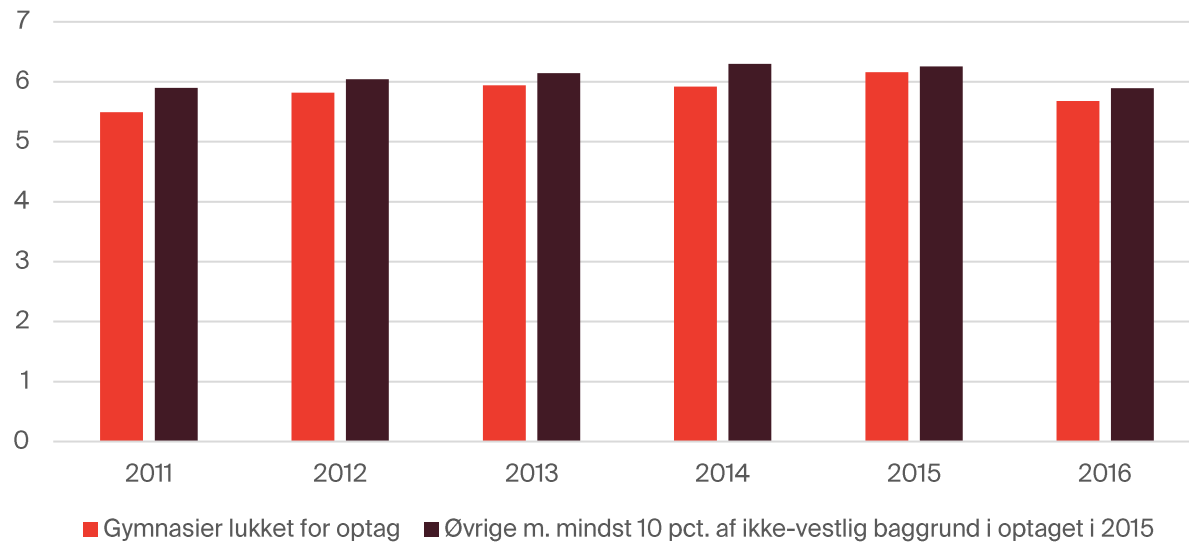
Bilag

Figur 14 // Andelen af stx-elever af ikke-vestlig herkomst, der fuldfører uddannelse senest fire år efter start

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Figur 15 // Karaktersnit for stx-elever af ikke-vestlig herkomst fordelt på gymnasietype og startår

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Tabel 2 // Estimationsresultater af sammenhængen mellem fuldførelse/karaktersnit og elevernes baggrundskarakteristika

	(1)	(2)
	Fuldførelse	Karaktersnit
Karaktersnit 9. kl. – dk. og mat.	0,024***	0,771***
Kvinde ift. mand	0,024***	0,348***
Alder	-0,017***	0,053***
Indvandringsstatus (ift. dansk)		
- Indvandrer	-0,079***	0,226***
- Efterkommer	-0,080***	0,059*
Oprindelsesland (ift. Danmark)		
- Vestlige lande inden for EU	0,049***	0,375***
- Ikke-vestlige lande inden for EU	0,088***	0,039
- Vestlige lande uden for EU	-0,02	-0,215*
- Ikke-vestlige lande uden for EU	0,096***	0,113***
Forældres højeste uddannelsesniveau (ift. ufaglært)		
- Faglært	0,022***	-0,094***
- Erhvervsakademi	0,026***	0,056*
- Professionsbachelor	0,026***	0,228***
- Lang videregående	0,019***	0,657***
Forældres indkomst (i 100.000 kr.)	0,003***	0,028***
Forældrestatus (ift. bor sammen med begge forældre)		
- Bor hos en forælder, der er i parforhold	-0,037***	-0,252***
- Bor hos enlig forælder	-0,043***	-0,113***
- Bor ikke hos forældrene	-0,106***	-0,052
Kommer fra 10. kl.	0,018***	0,117***
Skoletype sidste klassetrin i grundskolen (ift. folkeskole)		
- Fri- og privatskole	-0,004	0,100***
- Efterskole	0,003	0,304***
- Andet	-0,037*	0,180*
Antal observationer	172.430	156.445
Justeret R2	0,046	0,508

Note: * = signifikant på 5 pct. niveau, ** = signifikant på 1 pct. niveau, *** = signifikant på 0,1 pct. niveau.

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Tabel 3 // Estimationsresultater af sammenhængen mellem trivsel og elevers baggrundskarakteristika

	(1) Faglig trivsel	(2) Social trivsel
Karaktersnit 9. kl. – dk. og mat.	0,059***	0,006**
Kvinde ift. mand	-0,073***	-0,118***
Alder	0,004	-0,034***
Indvandringsstatus (ift. dansk)		
- Indvandrer	0,008	-0,299***
- Efterkommer	0,002	-0,250***
Oprindelsesland (ift. Danmark)		
- Vestlige lande inden for EU	0,032	0,226***
- Ikke-vestlige lande inden for EU	0,036	0,131*
- Vestlige lande uden for EU	-0,037	0,168
- Ikke-vestlige lande uden for EU	0,125***	0,163***
Forældres højeste uddannelsesniveau (ift. ufaglært)		
- Faglært	-0,040**	-0,011
- Erhvervsakademi	-0,037*	-0,003
- Professionsbachelor	-0,016	-0,003
- Lang videregående	0,02	-0,019
Forældres indkomst (i 100.000 kr.)	0,006***	0,008***
Forældrestatus (ift. bor sammen med begge forældre)		
- Bor hos en forælder, der er i parforhold	-0,039***	-0,034**
- Bor hos enlig forælder	-0,040***	-0,035***
- Bor ikke hos forældrene	-0,060*	-0,150***
Kommer fra 10. kl.	-0,033**	0,015
Skoletype sidste klassetrin i grundskolen (ift. folkeskole)		
- Fri- og privatskole	0,048***	0,019
- Efterskole	-0,072***	-0,053***
- Andet	0,046	-0,099
Antal observationer	22.296	22.248
Justeret R2	0,096	0,022

Note: * = signifikant på 5 pct. niveau, ** = signifikant på 1 pct. niveau, *** = signifikant på 0,1 pct. niveau.

Kilde: egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

DEA

Tænkertanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu